



Actieplan Voorschoolse voorzieningen

in de BUCH

vastgesteld: 30 oktober 2016

Inhoud

1	Het startpunt	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Missie en ambitie	3
1.3	Nieuwe werkwijze	4
2	Inhoudelijke bepalingen	5
2.1	Doelgroepbepaling	5
2.2	Aantal dagdelen en financieringsafspraken	5
2.3	Bepaling gecertificeerde opvang	6
3	De gemeenten in beeld	8
4	Uitgangspunten sociaal domein	9
5	Randvoorwaarden	13
5.1	Monitoren en evalueren	13

1 HET STARTPUNT

1.1 Aanleiding

In het huidige regeerakkoord is afgesproken dat onderwijs, voorschoolse voorzieningen en VVE meer op elkaar worden afgestemd wat betreft de pedagogische kwaliteit en de financieringsstructuur voor werkende ouders. Met het afstemmen van de pedagogische kwaliteit wordt beoogd de ontwikkeling van kinderen zo goed als mogelijk te stimuleren. Het kabinet heeft daarbij voor ogen dat de aandacht voor de ontwikkeling van het kind wordt versterkt en de samenwerking tussen scholen en voorschoolse voorzieningen wordt verbeterd. Een aantal kwaliteitseisen daaromtrent wordt wettelijk verankerd.

Het gelijktrekken van de financieringsstructuur is een middel om de harmonisatie te stimuleren. Concreet betekent dit onder andere dat werkende ouders ook een kinderopvangtoeslag voor peuteropvang kunnen aanvragen. Daarbij geldt dat de maximaal te ontvangen vergoeding per uur voor peuteropvang wordt gelijkgesteld aan de vergoeding voor kinderopvang.

Voor gezinnen die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag wordt de gemeente gevraagd een uniforme bijdrage te verlenen.

Nieuwe ontwikkelingen leiden tot actieplan

De zogenoemde harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderopvang op het gebied van kwaliteit en financiering betekent voor de aanbieders van kinderopvang, peuterspeelzalen en voorschoolse educatie dat de bedrijfsvoering moet worden aangepast. Voor de gemeenten betekent de harmonisatie dat het bestaande beleid voor peuterspeelzaalwerk en kinderopvang op onderdelen moet worden aangepast. In het voorliggende document worden de nieuwe acties aan de hand van de uitgangspunten van het sociaal domein beschreven. Hierin wordt ook meteen de acties rondom het VVE aanbod meegenomen. Zo volgt een integraal actieplan op alle onderdelen met betrekking tot de voorschoolse voorzieningen in de BUCH gemeenten.

1.2 Missie en ambitie

Missie

“We zetten in op een samenleving waarin het welzijn van onze inwoners centraal staat en waarin inwoners zich bij elkaar betrokken voelen. Daar waar nodig faciliteert de gemeente dat inwoners ondersteuning vinden/krijgen, zodat zij zoveel mogelijk zelfredzaam worden of blijven en eigen regie kunnen voeren over hun leven.”

Dit is onze missie op het sociaal domein. De samenleving begint al bij onze jongste inwoners. Zoals het rijk aangeeft ‘Kinderen verdienen een goede voorbereiding op hun schoolloopbaan en hun functioneren in onze maatschappij. Hierdoor hebben ze positieve leerervaringen en kunnen ze hun talenten maximaal ontwikkelen’. Vooral jonge kinderen met een risico op een taalachterstand in de Nederlandse taal hebben een goede voorbereiding nodig, voordat ze de stap maken naar de basisschool. Voor- en vroegschoolse educatie (hierna: VVE) speelt hierin een belangrijke rol. Het doel van VVE is het voorkomen, vroegtijdig opsporen en aanpakken van taal- en ontwikkelingsachterstanden bij jonge kinderen. Hoe eerder met die extra inzet wordt begonnen, hoe groter het positieve effect op het voorkomen van achterstanden, die anders later moeilijk in te halen zijn.

Een uitgangspunt uit het integraal beleidskader sociaal domein is het inzetten op preventie en vroegsignalering; *“voorkomen moet worden dat vragen uitgroeien tot problemen en dat kleine problemen escaleren”*. De BUCH-gemeenten willen dit onder andere bereiken door *“in te zetten op de aanwezigheid van laagdrempelige vrij toegankelijke voorzieningen”* (Integraal beleidskader sociaal domein 2016 – 2018, p.3).

In het verlengde hiervan willen de gemeenten in het kader van preventie en vroegsignalering kwalitatief goede voorzieningen voor jonge kinderen realiseren die toegankelijk en betaalbaar zijn.

Ambities BUCH

Onze ambitie voor de komende jaren is om de kwaliteit van de voorzieningen voor alle 0 tot 4 jarigen te verhogen. Verder borgen we de toegankelijkheid van het peuteraanbod en bereiken we alle peuters die op het consultatiebureau komen en een potentiële ontwikkelingsachterstand hebben, met een aanbod van VVE. Daarnaast zorgen we voor een goede doorgaande ontwikkelingslijn naar het basisonderwijs. Ook borgen we de aansluiting met jeugdhulp door inzet van de jeugdconsulent.

1.3 Nieuwe werkwijze

In het Integraal beleidskader is de missie en de visie van de gemeenten op het sociaal domein neergelegd. Hierover inhoudelijk meer in hoofdstuk 4, maar om uitvoering te geven aan onze missie en visie ontwikkelen we een andere manier van werken. Op dit moment is de nieuwe werkwijze nog volop in ontwikkeling. We zien momenteel vier onderdelen die de basis vormen voor beleidsontwikkeling in het sociaal domein en daarom in het actieplan terugkeren. In deze paragraaf worden de vier onderdelen toegelicht.

Uitgangspunten sociaal domein zijn leidend

Het Actieplan Voorschoolse voorzieningen in de BUCH is gebaseerd op de vijf uitgangspunten van de visie: zelfredzaamheid, preventie en vroegsignalering, integraal werken en maatwerk, ruimte aan maatschappelijke initiatieven en experimenten. Deze komen uitgebreid terug in het hart van dit actieplan, hoofdstuk 4.

Actieplannen worden opgesteld in samenspraak met betrokkenen

De invulling van dit actieplan is mede tot stand gekomen door de inbreng van de aanbieders van de voorschoolse opvang. Er is in verschillende bijeenkomsten met de aanbieders gesproken over bijvoorbeeld de vormgeving van de peuteropvang na de harmonisatie. Daarnaast wordt naar aanleiding van dit actieplan ook in de lokale uitvoeringsplannen met de opvangaanbieders en scholen gesproken over de exacte invulling van de resultaten van het VVE beleid. Dit vraagt om een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten, opvangaanbieders en basisscholen. De communicatie met ouders verloopt voornamelijk via de opvangaanbieders. Ouderparticipatie is in de landelijke kwaliteitseisen een belangrijk speerpunt.

Actieplannen worden integraal opgesteld

Het actieplan wordt besproken met de werkgroepen op de volgende terreinen: Wmo, Participatiewet, Jeugdwet en preventief jeugdbeleid.

Borging kwaliteit

De huidige tijd van transformatie binnen het sociaal domein vraagt om uitproberen en experimenteren. Dit vraagt om lef waarmee invulling wordt gegeven aan (beleids)ontwikkelingen zonder dat we vooraf weten of het werkt, of het gewenste resultaat worden bereikt en of dit de meeste effectieve manier is. In het integraal beleidskader hebben raad en colleges afspraken gemaakt over monitoring en evaluatie. Het is belangrijk dat de gemeenteraad, college en de samenwerkingspartners op basis van vertrouwen met elkaar samenwerken. Dit is uitgewerkt in paragraaf 5.1.

2 INHOUDELIJKE BEPALINGEN

2.1 Doelgroepbepaling

De doelgroep van de voorschoolse voorzieningen is overeenkomstig de doelgroep van het Rijk 2,5 tot 4 jaar. Peuteropvang waarbij er geen sprake is van VVE kan vanaf de leeftijd van 2 jaar plaatsvinden.

VVE doelgroep

Er zijn specifieke doelgroepcriteria voor VVE plekken:

1. Criteria op basis van richtlijnen ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 - Leerlinggewicht 0,3
 - Leerlinggewicht 1,2
2. Criteria op basis van spraak-taal ontwikkeling kind
 - Geconstateerde of dreigende taal- en/of ontwikkelingsachterstand
 - Taalarmoede / onvoldoende taalstimulering in de thuissituatie
3. Peuters van statushouders die korter dan 1 jaar in Nederland zijn

SMI doelgroep (Sociaal medische indicatie)

Om voor een toeslag in het kader van een Sociaal medische indicatie in aanmerking te komen geldt de volgende doelgroepdefinitie:

1. Ouders met een handicap of chronische ziekte die door middel van kinderopvang ontlast worden
2. Kinderen die als gevolg van de thuissituatie bedreigd worden in hun ontwikkeling.

Het besluit tot noodzaak van de indicatie, dient in ieder geval gebaseerd te zijn op een advies van het Sociaal Team in de gemeente waar de aanvragen woonachtig is, of de jeugdarts. Een consulent kan op basis van een gesprek met ouders de indicatie afgeven. Mocht de consulent twijfelen of er sprake is van een sociale of medische noodzaak kan hij advies inwinnen bij instanties met meer expertise. De verdere eisen worden opgenomen in het minimabeleid.

2.2 Aantal dagdelen en financieringsafspraken

Peuteropvang bestaat uit twee dagdelen – ieder op een andere dag - van in totaal maximaal 6 uur per week gedurende maximaal 40 weken per jaar. Dit betekent dat om voor een bijdrage van de gemeente in aanmerking te komen, 2 dagdelen moeten worden aangeboden.

De gemeente vindt het van belang dat het bieden van kwalitatief goed peuteropvang zo goed als mogelijk wordt gefaciliteerd en vergoedt om die reden een extra half uur per 6 uur aan de opvangorganisaties.

Doelgroepeuters hebben 'recht' op minimaal 10 uur opvang per week verdeeld over bij voorkeur 4 dagdelen. De gemeente financiert het derde en vierde dagdeel peuteropvang - indien deze dagdelen worden afgenomen bij een gecertificeerde organisatie - ongeacht of het om tweeverdieners, eenverdieners of uitkeringsgerechtigden gaat.

Voor het bepalen van de vergoeding voor peuteropvang worden de volgende regels gehanteerd:

- a. Om als ouder in aanmerking te komen voor een vergoeding van peuteropvang moet een peuteropvangorganisatie een VVE-programma aanbieden.
- b. Om in aanmerking te komen voor de twee extra VVE dagdelen moet een peuteropvangorganisatie gecertificeerd zijn en er moet een indicatie zijn.

- c. Voor de extra dagdelen VVE betaalt de gemeente de maximale vergoeding die overeenkomt met de inkomenstabel (jaar T) van de belastingdienst. Daarnaast krijgt de opvangorganisatie per VVE peuter € 400,- per jaar. Dit bedrag is bedoeld voor de scholing, deskundigheidsbevordering en een kwaliteitsslag VVE voor de opvangorganisatie.
- d. Om te bepalen welke bijdrage ouders en welke bijdrage de gemeente moet betalen, wordt er gewerkt met een inkomenstoets. De opvangorganisatie is verantwoordelijk om de inkomenstoets af te nemen. De gemeente kan op basis van een steekproef inkomenstoetsen opvragen.

In de hoogte van de ouderbijdrage voor de eerste twee dagdelen peuteropvang wordt geen onderscheid gemaakt in doelgroeppeuters - die gebruik maken van VVE - en andere peuters.

2.3 Bepaling gecertificeerde opvang

De gemeenten kunnen zelf bepalen wanneer een opvangorganisatie VVE geïndiceerde peuters mag opvangen. Voorgesteld wordt om de landelijke basiseisen te volgen. Volgens het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie moeten houders aan de volgende basisvoorwaarden voldoen als zij VVE willen aanbieden:

1. De houder van een kindercentrum of peuterspeelzaal waar voorschoolse educatie wordt aangeboden draagt er zorg voor dat de beroepskrachten voorschoolse educatie in het bezit zijn van:
 - a. een getuigschrift van met gunstig gevolg afgelegd examen van een bij ministeriële regeling aan te wijzen opleiding op ten minste het niveau, bedoeld in artikel 7.2.2., eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, specifiek gericht op het opdoen van pedagogische vaardigheden; of
 - b. een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EG-beroepskwalificaties, verleend ten aanzien van de door hen te verrichten beroepswerkzaamheden.
2. Onderdeel van de beroepsopleiding waarvoor het getuigschrift, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, is behaald, vormt ten minste één module over het verzorgen van voorschoolse educatie.
3. Indien aan het tweede lid niet is voldaan bezit de beroepskracht voorschoolse educatie naast het getuigschrift, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, een bewijs dat met gunstig gevolg scholing is afgerond specifiek gericht op het vroegtijdig bestrijden van achterstanden bij jonge kinderen of het werken met voor- en voerschoolse educatieprogramma's.
4. De houder van een kindercentrum of peuterspeelzaal waar voorschoolse educatie wordt aangeboden stelt jaarlijks een opleidingsplan op waarin tot uitdrukking komt op welke wijze de kennis van en de vaardigheden van de beroepskracht voorschoolse educatie in het vroegtijdig bestrijden van achterstanden door middel van voorschoolse educatie worden onderhouden.
5. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van de beroepskracht voorschoolse educatie die:
 - a. is geboren vóór 1 januari 1955;
 - b. op 1 januari 2010 tenminste 15 jaar als beroepskracht als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen werkzaam was, en
 - c. scholing voor voor- of voerschoolse educatie heeft gevolgd die hoort bij een programma als bedoeld in artikel 5.

6. Indien in een groep waaraan voorschoolse educatie wordt aangeboden feitelijk meer dan acht kinderen aanwezig zijn, dan is ten minste één beroepskracht aanwezig die in het bezit is van een getuigschrift of erkenning als bedoeld in het eerste lid.

3 DE GEMEENTEN IN BEELD

Alle BUCH-gemeenten hebben een dorpskarakter vanwege de kleine kernen. Het dorps karakter zorgt ervoor dat de sociale cohesie sterk is en dat mensen naar elkaar omkijken. Dit willen we vooral behouden. Iedere BUCH-gemeente is uniek en daarom schetsen we eerst het aantal kinderen dat (de komende jaren) in aanmerking komt voor de voorschoolse voorzieningen en het voorschoolse aanbod per gemeente.

Aantal kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar, telling mei 2016:

	0 jaar	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar
Bergen	141	166	168	203	183
Uitgeest	156	127	149	142	156
Castricum	265	291	307	284	314
Heiloo	160	177	179	187	202

De volgende aanbieders (van kinderdagopvang en peuteropvang) zijn in de BUCH gemeenten actief:

Bergen:

- Stichting Kinderopvang de Egmonden, onderdeel van Stichting Kinderopvang Heerhugowaard
- Stichting Forte Kinderopvang
- Kinderopvang Alles Kits B.V.
- Kinderopvang de Poppenkast
- Stichting International Playschool Little Europe

Uitgeest:

- Kidsbest
- Stichting k.d.v. de Regenboog
- Kindergarden Nederland B.V.

Castricum:

- Stichting Forte Kinderopvang
- Kindergarden Nederland B.V.
- Kinderopvang Akersloot B.V.
- Stichting Tabijn
- Stichting Peutersaen
- Kidsbest

Heiloo:

- Stichting Forte Kinderopvang
- Kits Oonlie B.V.
- Villa Lilla
- Pom Pom
- GastVrij Kindcentra B.V.

4 **UITGANGSPUNTEN SOCIAAL DOMEIN**

Uitgangspunt	Hoe draagt het beleid hieraan bij?	Wat gaan we doen?
1. Zelfredzaamheid en eigen regie	<p>Het zo vroeg mogelijk signaleren van taal-spraak, of ontwikkelingsachterstanden bij jonge kinderen en het inzetten van actie daarop, zorgt ervoor dat een kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen.</p> <p>Ouders worden meegenomen in het programma die de voorschoolse voorziening aanbiedt en zijn daardoor ook beter in staat hun kind te begeleiden.</p> <p>Er is keuzevrijheid voor ouders. Ouders bepalen uiteindelijk zelf of en van welke voorschoolse voorziening zij gebruik maken.</p>	<p>1.Afspraken maken met het consultatiebureau om op basis van signalen kinderen tijdig te verwijzen. Hiervoor moet de doelgroep die de gemeente heeft vastgesteld goed duidelijk zijn bij de artsen. (15 december)</p> <p>2.Afspraken maken met de voorschoolse voorzieningen over de invulling van het (VVE) programma. We organiseren een bijeenkomst met het onderwijs en de voorscholen. (januari/februari)</p> <p>3.Om bekendheid te vergroten communiceren we over het voorschoolse aanbod. Dit kan via de krant en via de consultatiebureau's. Na vaststelling van dit actieplan plaatsen de gemeenten een stuk over de voorschoolse voorzieningen in de krant. Daarnaast worden ook de voorschoolse voorzieningen gevraagd om actief hun aanbod te presenteren. We betrekken hierbij een communicatiemedewerker van de BUCH. (start 2017)</p> <p>4.Kindgebonden budget, waarbij de financieringsrelatie wordt aangegaan met de ouders. Dit betekent dat er geen subsidie meer gaat naar de voorschoolse voorzieningen maar dat zij een kindgebonden budget ontvangen. (uiterlijk 1 januari 2017)</p>
2. Preventie en vroegsignalering	<p>Door vroegtijdige signalering voorkomen dat vragen uitgroeien tot problemen en dat kleine problemen escaleren.</p>	<p>1.Inzetten op laagdrempelige en gestructureerde toeleiding. We gaan het gesprek aan met het consultatiebureau en met de voorschoolse voorzieningen. We maken afspraken over de toeleiding naar VVE plekken. Hoe zorgen we ervoor dat een indicatie ook echt leidt naar een VVE plek. (15 december)</p>

Actieplan Voorschoolse voorzieningen in de BUCH

	<p>De nieuwe doelgroep die ontstaat door de toenemend aantal statushouders en vluchtelingen in de gemeente willen wij zo vroeg mogelijk ondersteunen.</p>	<p>3. Door de open-einde regeling kan ieder kind die onder de gemeentelijke bijdrage valt naar een voorschoolse voorziening. Dit is al vastgelegd in het collegebesluit van de harmonisatie (november 2015)</p> <p>4. Afspraken maken met de voorschoolse voorzieningen over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kwalitatief goede voorzieningen voor jonge kinderen die toegankelijk en betaalbaar zijn. • beschikbare plekken en het voorkomen van wachtlijsten. (december, uitloop begin 2017) <p>5. Aansluiten van jeugdconsulenten uit het sociaal team bij de verschillende vestigingen voor snelle toegang tot jeugdhulp indien nodig. (streven maart 2017)</p> <p>6. De doelgroep VVE verbreden met kinderen van statushouders, korter dan 1 jaar in Nederland. (dit wordt geregeld met dit actieplan)</p> <p>7. We maken lokaal een afspraak met Vluchtelingenwerk Nederland/Inova. We vragen hen om de bekendheid van de voorschoolse voorzieningen te vergroten onder de statushouders. Ook vragen we wat zij nog meer kunnen betekenen. (januari/februari)</p> <p>8. Als er sprake is van een nieuw asielzoekerscentrum wordt er meteen actie ondernomen om de kinderen (2 – 4 jaar) zo snel mogelijk een plek te geven. We werken hierbij samen met het COA. (indien van toepassing)</p>
<p>3. Integraal werken en maatwerk</p>	<p>Door het stimuleren van samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen en het onderwijs krijgen</p>	<p>1. Faciliteren van bijeenkomsten met onderwijs en voorschoolse voorzieningen om afspraken te maken over samenwerking, een doorgaande ontwikkelingslijn en warme overdracht. (2 maal per jaar)</p>

Actieplan Voorschoolse voorzieningen in de BUCH

	<p>kinderen ook na de voorschoolse voorziening de ondersteuning die zij nodig hebben.</p> <p>In geval van een sociaal medische indicatie kunnen ouders in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang.</p>	<p>2. Binnen de Participatiewet/minimabeleid afspraken vastleggen over de doelgroep en toegang. (Bij invulling van het minimabeleid aansluiten, 1^e kwartaal 2017)</p>
4. Ruimte aan maatschappelijke initiatieven	<p>Er is ruimte om maatschappelijke initiatieven binnen de wettelijke regels in het voorschoolse aanbod te verkennen.</p>	<p>1. Faciliterende rol van de gemeente en een laagdrempelige ingang voor het indienen van maatschappelijke initiatieven. (indien aanwezig, invulling geven aan deze opdracht)</p>
5. Experimenteren	<p>Er is ruimte voor experimenten om de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen en de samenwerking met andere partijen te onderzoeken, of vernieuwingen door te voeren. Dit binnen de wettelijke kaders. Gedacht kan worden aan samenwerking met partijen uit de jeugdhulp om expertise te delen, of ondersteuning te bieden, zodat kinderen niet (permanent) naar medische kinderdagverblijven of naar het speciaal onderwijs hoeven. Maar het kan ook gaan om een vernieuwende pedagogische aanpak binnen de opvang en samenwerking met het basisonderwijs.</p>	<p>1. Faciliterende rol van de gemeente en een laagdrempelige ingang voor het indienen van experimenten. (indien aanwezig, invulling geven aan deze opdracht)</p> <p>2. We stimuleren initiatieven die in het kader van passend onderwijs worden georganiseerd. We nemen deel aan de regionale werkgroep. (continuering huidige uitvoering)</p>

5 RANDVOORWAARDEN

5.1 Monitoren en evalueren

In het integraal beleidskader is een aantal afspraken gemaakt over welke onderwerpen in ieder geval per actieplan worden vastgelegd en (vanwege kwaliteitsbewaking) wanneer er wordt geëvalueerd.

In de evaluatie komt in ieder geval terug:

- welke acties zijn uitgevoerd
- wie betrokken is bij de voorbereiding en uitvoering van de acties en wat heeft dit opgeleverd
- welke acties nemen we qua bijstelling
- hoe zich dat verhoudt tot de gestelde doelstellingen/maatschappelijke effecten

Raad en college hebben afgesproken dat per actieplan de effecten worden teruggekoppeld. In het geval van het actieplan Voorschoolse voorzieningen in de BUCH zal dit gebeuren in **het vierde kwartaal van 2017** en zal in ieder geval over de benoemde bullits worden gerapporteerd.

Raad en college streven binnen het sociaal domein met elkaar naar beleid dat aansluit bij de behoeften van inwoners en partners. Het is in dat kader goed dat raad en college met elkaar van gedachten wisselen en hoe experimenten in de praktijk uitpakken. Dit kan tussentijds plaatsvinden.